

za Grke in so jim obljubili pomoči z vojnimi la-
dijami. V Severni Ameriki razsaja rumena ali
žolta vročina čedalje bolj, ljudje umirajo na kope,
zdravi pa bežijo od bolnih; nevolja je velika. —
Turški sultan dobiva sedaj svoje pri Plevni in
drugod od Rusov vjete vojake nazaj in jih mar-
ljivo odpošilja proti Bosni ter jim je ukazal na
Kosovem polji utrditi velik tabor. Mohamedanski
Arnauti so pa tako razkačeni, da so Mehemed-
pašo (poturčenega nemca), ki jih je prišel, vsaj
na videž, mirit, umorili z 20 tovarši, hišo pa, v
kateri je bil skrit, z petrolejem polili in užgali.
Sedaj se ženejo divji Arnauti že proti Sjenici
blizu bozenske meje. Črnogorci se bližajo Podgo-
rici in Spuzu z 18 kanoni in hočejo mesti po
sili vzeti, če Turki iz dobra ne pustijo.

Bosna in Hercegovina. Upor turških divjakov
v Bosni je res strahovit in turška zvijačnost je
naše nemško-magjarske politikarje zapeljala v za-
drege, iz katerih še ne vemo, ali nas bo pred zimo
rešila junaška hrabrost naših vojakov. Veliko krvi
se je zopet prelilo od zadnjega četrtka. Začnemo
z bitkami pred Dobojem. Tukaj je 20. divizija pod
generalom Szaparijem komaj že odbijala turške
napade 15. 16. 22. 23. 24. avg. Le ker je hitro
se z šancami obdala in na visok hrib (Nova Plevna)
med Dobojem in Staničem spravila 1 baterijo tež-
kih kanonov, zamogla je ondi pričakati 4. divizijo,
ki njej je 2. 3. in 4. sept. došla v pomoč. Še isti
den so naši zgrabili Turka, ki je stal na višinah
za Lipacem; kakih 1000 Turkov pa, ki so bili v
dolini, je nekoliko kompanij 29. reg. hitro potis-
nilo čez vodo Spreco; ali večjo težavo so naši
imeli z Turkom na višinah, od koder je z puš-
kami in kanoni močno streljal; proti 6. uri sta jih
2 bataljona komaj iz njih zapodila; naših je palo
130 mož. Vstašev je bilo najmanj 5000. V noči
od 4. do 5. sept. so Turki začeli naglo po stezi
čez Ozrien-planino proti Maglaju marširati, da bi
zvezo med Sarajevim in Brodom prerezali. Gene-
ral Szapari je moral to zabraniti po vsaki ceni.
Zato se vname drugi den strašen boj, ki je v trdi
temi ob 8. zvečer končal z popolno ali hudo krvavo
zmago naših. Turki so namreč imeli na planini z
šancami obdan tabor, stezo tje so si naši morali
z bajonetom odpreti med strašno točo turških kro-
gelj; konec klanju sta storila 54. reg. in 8. reg.
ko sta v tabor z bajoneti vdrla in Turke zapodila
v pobeg. Turkov je mnogo bilo ubitih, a tudi naši
regimenti so veliko trpeli, samo 8. reg. je zgubil
400 mož, med jimi 11 oficirjev. Drugi den 6. sept.
so naši še le prav videli, kako strašno so se bili
z divjim Turkom. V eni šanci je ležalo 16 naših
mrtvih zraven 20 Turkov, dalje proč je ležalo 25
nagih trupel brez glav, našli so tudi več kupov
glav, po 6—20 skup vsaka brez vŕses in nosa.
Turki so se bojevali kakor divje zverine; ranjenim
so glave odrezali, jih na bajonete natikali in v
naše poganjali; tako so storili stotniku Ožegoviču,
katerega so ranjenega vlovili. Zemlja je bila nast-

ljana z polomljenim orožjem in v taborju so naši
zaplenili 50.000 patron. V noči od 5.—6. sept. so
Turki zbežali v Gračanico, kder jih je zopet kakih
7000 skup. Naših ranjencev pa vozijo v nepretrgani
vrsti nad Dervent v Brod! — Iz Sarajeva bil je
5. sept. izposlan general Tegethof, ki je po svoji
skušeni spretnosti upornike med budim deževjem
pregnal iz Romanje planine in z 31. bataljonom
lovcev zasel Glasinac brez znatnih zgub. Pijonirji
popravljajo stezo v Višegrad, kder se zbira 18.000
Turkov; Sarajevo pa bo kmalu zavarovano z 9
šancami; turški mestjani so nemirni, delajo zarote
in skoro vsaki den je treba nekoliko takih rogo-
viležev postreliti ali obesiti. Vešenja se Turk naj-
bolj boji, ker misli, da mu taka smrt zabrani vstop
v Mohamedov paradiž. — General Pistori je mesto
Tešanj vzel, general Samec pa orožje Turkom
pobral iz Kozaraen, Predoru in Majdanu. Pred
Ključem je 7. sept. prišlo do hude bitke, vzeli smo 2
šanci in mesto, grad in 2 šanci ste ostali sovraž-
niku; naši bili so preveč utrjeni, palo jih pa tudi
mnogo, namreč 150 mrtvih in ranjenih. Tretji den
so naši Turka zopet prijeli, vdrli v šanci in v
grad, in vse posekali, tudi ženske, ker so krop
na naše vlivale. Veliko nesrečo pa je imel general
Cah, ki je iz Dalmacije nad Zavalje mahnil pred
Bihač, veliko in močno turško mesto. Pred 180
leti ga je cesarski general Auersperg cel mesec
napadal z 13000 mož in 32 kanoni. Sedaj pa
je general Cah imel seboj samo 1 brigado. Ko
se je približal, ga je obsula tolika toča krogelj
iz pušek in kanonov, da je moral nazaj v Zavalje;
400 ranjenih so kmalu drugi den obvezali, palo
je pa kakih 700 mož. Iz Livna so Turki hotli v
Dalmacijo vdreti, so pa bili od generala Czikosa
tepeni. V Hercegovini so naši zasedli Trebinje po
mali praski na Trebinščici. Sedaj je treba iz Gačke
še potrebiti Turka in ga razorožiti, potem je vsa
Hercegovina naša. Veliko k tem uspehom je pri-
pomagalo katoliško prebivalstvo in župnik Musić!
Vsakako pa je treba hitro delati, jesen je, zima
se bliža, steze so slabe in vozači sedaj tako ne-
zanesljivi, da je enkrat od 500 iz Broda v Sarajevo
prišlo samo 150 vozov in drugič od 80 samo 5.
Vozači gledajo, da se kaj pokvari pri vozu, spre-
žejo in vse pustijo! Kaj in kako bo še le po
zimi!

Za poduk in kratek čas.

Kako so naši dobili Sarajevo, glavno mesto Bosne!

Bilo je 18. avg. proti večeru, ko so naši ju-
naki prišli na Sarajevsko polje in prvič pred seboj
kake 4 ure proti izhodu zagledali glavno mesto
Bosne, bogato in lepo Sarajevo. Večerno solnce
ga je prijazno obsevalo. Zlati polmesenci so ča-
robno lesketali nad številnimi mošejami (mohame-
danskimi cerkvami). Mesto je podobno velikemu
vrtu, razprostirajočemu se med visokimi, deloma

golimi, deloma z gozdom obrašeni hribi, v prijazni dolini, po čiji sredini teče zelena Miljačka. Skoro vsaka hiša je v gosto drevje skrita. Naši vojaki so se močno čudili lepej legi in velikosti mesta, ki šteje okoli 50.000 ljudi. Steza drži od Stuba, kder so naše prednje straže stale zvečer 18. avg., kraj Miljačke naravnost proti izhodu do vasi Bufalič in potem do zapadnega predmestja, kder je utvrđen gradič in velika bolnišnica. Zadi za mestom je drugi in večji grad, kder so Turki imeli več kanonov priredjenih. Vse mesto obdaja staro obzidje, ki se pogosto vije ob robih precej visokih skal. Na levi strani od Bufaliča je gozdati Hum, dalje že ob levi strani mesta Pasar-brdo z pritličastim hrastovjem obraščeno, in celo zadi na levi strani gornjega grada: Mirkovina planina. Jednako gorat je svet tudi na južni strani, tukaj poriva Zaharina planina skalnih gričev celo blizu do mesta; najbližnji grič je Debelo brdo, kder so Turki imeli lesen stolp ali karaulo z kanoni na najvišjem vrhu, niže proti mestu pa več šane, tudi z kanoni preskrbljenih. General Filipovič je zanesljivo poizvedel, da so Turki na silen boj v Sarajevu pripravljeni in da bodo mesto na vso moč branili. Zato je že na predvečer vojake razvrstil tako, da je vsak oddelek vedel, kder in kedaj ima drugo jutro prodirati. Oficirji so ga dobro razumeli, vojaki zvesto vbogali in zato je 19. avg. vse tako spretno in dobro šlo, kakor bi bič spletal. Slaven den, ki je čez 200 let Serajevo zopet podvrgl Avstriji, bil je ponedeljek 19. avg. Sarajevsko polje pa tudi dolino, v kateri je mesto, proklivala je gosta megla, kakor oblačno morje, iz katerega so le hribi in planinske glave v čisti jutranji zrak molele. To so naši porabili in se mestu približali od 3 strani tako, da sovražniki še tega prav zaslutili niso. Prvi je vstal general Tegethof in z 3 brigadami začel ob 2. uri zgodaj plezati na hribe in planine na levi ali severni strani mesta, general Müller je zasel Hum blizu do Bufaliča, oberst Pole od njega na levo Pasar-brdo, najdalje za mesto je pa mahnil oberst Lemaič tako, da se je gornjemu gradu z kanoni postavil ravno nasproti. Ob 5. uri zgodaj zdigne se tudi general Kaiffel. Imel je pod seboj 7. reg. Maročič, naš 47. reg. Hartung, 31. bataljon lovcev in 8 kanonov. Pri Stubu je iz velike ceste naglo vkrenil na desno v planine, da bi Turke na Debelem brdu zalezal in jih iz višine v mesto potisnil in potem sam v mesto streljal in v grad od južne strani, kakor oberst Lemaič, ki je unkraj doline bil, od severne strani. Za Kaiffelom odrine kmalu tudi oberst Vilec, ki je imel 3 bataljone 46. reg. Sachsen-Meiningen in 2 bateriji, eno lahkih, eno pa težkih kanonov. Prodiral je med Miljačko in med brigado generala Kaiffela. Na stezi pa je ostala rezerva, namreč 2 bataljona reg. Belgier in 2 bateriji težkih kanonov. Konjenikov ni bilo mogoče porabiti; ti so ostali zadi na Sarajevskem polju blizu hriba na Nobilini glavi, kder je general Filipovič z gene-

ralnim štabom stal in vse krvavo delo vodil. Okoli ½ 6. ure so brigade Tegethofove trčile na sovražnika, ki se je za skalovjem pred severnim obzidjem mesta ugnedil in v naše začel prav točo krogelj sipati. Poveljniki so se kmalu prepričali, da se ima tukaj Uhacijevim kanonom prepustiti prva beseda. In res, naši kanonirji so pod vodstvom obersta Franka ta den pokazali, da so najspretniši vojaki in vredni, da imajo tako izvrstno orožje, kakoršno so novi naši Uhacijevi kanoni. Med tem, ko so pešaki sovražnika motili in držali nazaj, da ni mogel prodirati, je oberst Frank kanonov nastavil na Humu in Pasar-brdu, eno težko baterijo pa celo blizu pred mestom na strani od Bufaliča. Ko je bilo vse pripravljeno, začeli so naši kanoni strašno grometi od zapadne in severne strani. Turški pešaki so skalovje pred mestom zapuščali, se pomikali v mesto in tudi tu iz obzidja bežali. Okoli 10. ure ni bilo nobenega Turka več videti na zidu, jihovi kanoni so bili razbiti ali prevrženi in naposled je začelo mesto na 3 krajih goreti. Jednaka se je Turkom godila na južni in zapadni strani. Tukaj sta obersta Kaiffel in Vilec tudi do 10. ure Turke iz Debelega brda in iz doline pod brdom potisnila v mesto. Karaulo je nadlajtnant Riegele z kanoni užgal, iz šane pa Turke z nekoliko strelj pobrisal. Lepo je bilo videti, kako je Vilec na 3600 korakov in naposled na 4000 korakov daleč znožje in zapadno stran Debelega brda pred 31. bataljonom lovcev in 47. reg. Hartung skalovje Turkov trebil. Naše kroglice, iz šrapnel strelav škropljene, so vsakega Turka našle, če je Bog vedi kako dobro skrit za skalo čepel. Naši Hrvati 31. bataljona lovcev in Slovenci 47. reg. Hartung so torej brez posebnih zgub plezali in drapali na Debelo brdo, od koder so potem Turke tiščali v mesto. Kmalu so tudi na teh južnih višinah kanoni nasajeni, ki so Turka brž iz obzidja natirali. Tako je bil sovražnik povsod v mesto vgnan, jegovi kanoni so omolknil, streljanje iz pušek je znatno vtihiilo, branitelji obeh gradov so pa bili skoro vsi od kanonov postreljeni. Sedaj omolknejo tudi naši kanoni, pokanje pušek preneha, bajoneti zarožljajo in od 3 strani vderejo naši regimenti v mesto. Tukaj je vse orožano, vse se brani, vsaki vrt, vsaka hiša je trdnjava, od vseh strani letijo kroglice v naše vojake. Ti se razljutijo, vlomijo v hiše in strašno klanje se začne. Vse kar orožje nosi, se srdito brani pa mora tudi brez usmiljenja umreti. Vrti, ulice, dvori, hiše, vse je polno krvi in mrtvih mož, starcev, fantov pa tudi žensk in deklic. Ne da se popisati, kako srdito se je vse branilo. Pred neko hišo je palo 7 naših vojakov, tovarši vderejo v hram in vse pokoljejo, hišo pa užgejo. Kmalu je 48. hiš v ognju in ker je bilo povsod polno smodnika in patronov, je tudi zaporedom strahovito pokalo. Pol tretjo uro je trpelo strašno klanje po nesrečnem mestu. Okoli 1. ure popoldne pride general Filipovič, se pa vstavi pri bolnišnici pred

mestom, ker še so tu pa tam le streljali v naše iz zakotnih in skritih prostorov. Še le ko 2 bataljona Belgier mesto od kraja do konca preiščeta in vse orožje pobereta, bilo je mogoče generalu Filipoviču obhajati slovesni vhod v dobljeno mesto. Med tem so pionirji tudi ogenj vgasnili. Okoli 5. ure zaplapolá cesarska zastava na gradu, iz Huma zadoni v pozdrav 101 strel iz kanonov, v katoliški in pravoslani cerkvi začnejo zvoniti in sedaj jezdi v mesto general Filipovič med nebo pretresajočim živio-klicanjem obdan od sijajnega štaba, od vriskajočih vojakov in vesele krščanske množice. General se je podal v poslopje, kder je prej stanoval namestnik turškega sultana. Večina turške gnjusobe je pobegnila iz mesta ali pa je bila ubita.

Smešničar 37. „Kaj mislite sosed, kaj neki je prišlo iz tega boba, ki sem ga tukaj na vrtno posadil?“ reče sosed sosedu. — Nu, kaj druga kakor zopet bob!“ — „Ne bo dal,“ reče uni, ampak prišle so vaše svinje in so mi ga izrovale. Vrtec šte. 9.

Razne stvari.

(Slovenci zmagali smo) v volilnem okraju maribor- sv. lenart- slov. bistrickem. Od 189 glasov dobila sta narodna kandidata gosp. Janez Fluher kmet 110, gosp. notar dr. Radaj 104. Liberalca g. Seeder, okrajni glavar in g. Seidl sta propala z 92 in 72 glasi. Živili volileci!

(Zmagali smo Slovenci v Ptujju) G. Herman je dobil 100, okrajni glavar samo 16 glasov,

(Zmaga slovenska v Celju) dr. Dominkuš ima 183 glasov, g. profesor Žolgar 148. Posegg je vlovil 77 in Berks 27 glasov.

(Enoglasno izvoljen v Brežicah) bil z 91 glasovi slovenski kandidat g. Šnideršič!

(V Ljutomeru je zmagal) slovenski kandidat g. Kukovec z 60 glasi. Hempel je dobil le 16.

(Občni zbor) v zadevi Slomšekovega spomenika je sklican na ponedeljek 23. sept. ob 5. uri popoldne v čitalnici. Odborniki želijo račun položiti in se potem razdružiti. Vabilo velja vsem ravno tako, kakor za občni zbor 11. junarja 1876 in 24. junija 1878. ki pa je od mariborskega župana bil zabranjen! Sedaj tega ne bo več storil.

(Vtopil) se je 5. sept. 16letni France Palnc viničarski sin iz Ivajničovega vrha, ko se je v Šavnici kopal.

(„Domovinoslovje za ljudske šole“.) Založnik te slovenske knjižice nam piše: Domovinoslovje za ljudske šole je namenjeno učencem, učiteljem, šolarskim knjižnicam in ukaželjnim ljudem, koji se hočejo v zemljepisu in zgodovini izuriti. Knjižica se dobiva pri knjigarjih: v Ljutomeru, Mariboru, Gorici, Celji, Ljubljani in drugod 1. iztis velja

12 kr. Kdor jih več vzame, dobi jih za znižano ceno.

(Iz Tinj nad Slov. Bistrico) se nam piše: V četrtek 5. sept. se je drevo podrlo na drvarja Jožefa Janžeta in ga k priči ubilo. Bil je še le 31 let star vojak deželni brambovec oženjen in oče 6. drobnih, nepreskrbljenih otrok. Bog reši nas nagle in neprevidene smrti!

(Fantje ubili) so v Negovi mladega Franca Bratuša.

(Turkov) so v nedeljo skoz Maribor v Olumec peljali 592.

(Premiiranje konj) za ljutomerski okraj bo v soboto 14. sept.

(Judi) hočejo kupiti g. Ogrizekovo gostilnico v Slatini.

(V dijaško semenišče) sprejetih je letos 41 fantov.

(G. Fauland) vinski agent prične svojo poslovanje v pisarni vinorejske šole v Mariboru 16. sept. Službenske ure so vsak delavnik od 11—12. ure. Kdor hoče vino prodati ali kupiti, ta se naj ondi glasi!

(Ptujška čitalnica) je za ranjene vojake nabrala 70 fl.

Vsim čestitim volilcem, ki su nama danes svoje glasove dali, se srčno zahvaljujeva z obljubo, da bodeva svoje mesto kod poslanca vestno izpolnila.

Dr. Radaj in Fluher,

izvoljena poslanca v deželni zbor štajerski.

Listič opravištva. Od 1. septembra do novega leta velja list 1 fl. kdor je samo 80 kr. poslal, dobi ga samo do 1. decembra. — G. J. D. v P. nismo nič dobili. Gosp. Vodnik Gregor: od vas smo dobili 3. aprila 1 fl. poleg pa nič več. — Nekteri naročniki so vprašali, kaj da je vzrok, da se jim list več ne pošilja. Skoro pri vseh je vzrok ta, ker jim je naročnina potekla.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1⁰⁰/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 1/2 funta.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	7 80	4 90	4 70	3 —	6 —	6 —	6 10
Ptuj . . .	6 20	4 80	3 60	2 40	6 —	5 20	6 50
Varaždin .	6 40	3 60	3 30	1 80	6 —	6 —	6 60
Dunaj } 100	9 65	7 40	7 80	6 60	7 25	6 85	— 20
Pešt } 100	8 95	6 5	5 50	5 60	6 60	6 37	—